

TILLSAMMANS MOT
MÄNNISKOHANDEL

EVANGELISKA
FRIKYRKAN

Välkommen att ta del av samtalsmaterialet **Tillsammans Mot Människohandel**. Människohandel är ett högaktuellt ämne som vi har mer eller mindre kunskap om, men som väcker starka känslor och som kryper allt närmre oss även i Sverige. Det är lätt att känna maktlöshet men där budskapet om Guds kärlek och kärleken till vår medmänniska får slå rot kan vi vara med och göra skillnad. Förändring sker inte av en slump, den skapar vi tillsammans!

Tillsammans Mot Människohandel är tänkt att användas som en studiecirkel för hemgrupper eller liknande och är uppbyggt som ett självstudiematerial med utgångspunkten i ett kristet perspektiv. Syftet är att sprida kunskap och ge exempel på vad vi kan bidra med i kampen mot människohandeln. Förhoppningen är att materialet ska fungera som utgångspunkt för samtal och reflektion där man tillsammans får möjlighet att bidra och inspireras till bön och handling.

Materialet är uppbyggt på tre träffar. Varje träff innehåller en faktadel samt exempel från Evangeliska Frikyrkans (EFK) arbete mot människohandel som är ett av EFKs fyra fokusområden. En viktig del i samtalsmaterialet är berättelserna från de människor som är direkt drabbade av människohandeln och som får ge röst åt maktlösheten och lidandet såväl som att förändring är möjlig. Personerna i berättelserna är autentiska men namnen är utbytta för att skydda dem. Varje träff avslutas med en reflektion kring några av bibelns texter följt av samtalsfrågor och förslag på sätt att engagera sig. Det finns även tips på material för fördjupning. Några av filmerna och filmklippen är på engelska och här behöver man hjälpas åt i gruppen för att översätta om det finns behov av det.

Samtalsmaterialet är ett samarbete mellan Evangeliska Frikyrkan och studieförbundet Bilda och utarbetat av Anneli Nilsson med hjälp av Stina Holmqvist, Sofia Jonsson, Matilda Henriksson, Eva-Lena Hellmark och Jonathan Strömgren. Maj Rundström från Bilda har funnits med i det pedagogiska upplägget. För att bidra med olika tankar och perspektiv är *Reflektionerna utifrån bibeltexter* skrivna av flera: Peter Furuholm, Tobias Åberg och Anneli Nilsson. Layouten är gjord av Josefina Zadig och David Björegren. Materialet är hämtat från Evangeliska Frikyrkans Internationella arbete som drivs i samarbete med olika partnerorganisationer i Europa, Asien och Mellanöstern. Övriga källor finns med som fotnoter och i referenslistan.

Det goda samtalet

På första träffen är det bra att komma överens om ett gemensamt förhållningssätt och förutsättningar för ett gott och givande samtal.

- Vi visar respekt genom att lyssna på varandra.
- Det är OK att uttrycka tankar och att sedan ändra sig.
- Man har rätt att vara tyst.
- Alla talar i jag-form.
- Det vi pratar om stannar i rummet.
- Alla har möjlighet att bidra med sitt perspektiv och värdesätter att få ta del av andras.

Evangeliska Frikyrkan är en församlingsrörelse med drygt 300 församlingar med visionen att förmedla hela evangeliet till hela människan över hela världen. EFK har arbete och engagemang i Sverige såväl som i 33 länder genom vårt Internationella arbete Där arbetar vi tillsammans med våra samarbetspartners inom fyra fokusområden: Barns rättigheter, Församlingsbyggande, Hållbar försörjning och Mot människohandel.

Kontaktuppgifter

Evangeliska Frikyrkan

Tel. 019-16 76 00 www.efk.se

Plusgiro: 900 403-7

Bankgiro: 900- 40 37

Sofia Jonsson - Ansvarig för fokusområdet Mot människohandel i Asien. sofia.jonsson@efk.se

Anneli Nilsson - Ansvarig för fokusområdet Barns rättigheter i Asien. anneli.nilsson@efk.se

Eva-Lena Hellmark - Ansvarig för Fokusområdet Mot Människohandel i Europa/
Mellanöstern. eva-lena.hellmark@efk.se

www.bilda.nu

Kontakta gärna ditt regionombud om du vill ha hjälp att starta en studiecirkel om
Tillsammans Mot Människohandel.

kontaktperson Paulina Lindgren, 08 7271728 mail: paulina.lindgren@bilda.nu

Sociala medier

Följ oss gärna på Facebook. Här kan du läsa många fantastiska berättelser och få glimtar från
vårt gemensamma arbete:

- Följ EFKs facebookside
- Gå med i facebookgruppen EFK Afrika
- Gå med i facebookgruppen EFK Asien
- Gå med i facebookgruppen EFK Latinamerika

EFKs böneblogg - www.efkbon.wordpress.com

Via bönebloggen får du varje vecka ta del av böneämnen inom vår församlingsrörelse, bland annat från vårt gemensamma arbete i världen. Besök bönebloggen och teckna dig för en prenumeration till din e-postadress.

**“Öppna din mun för den stumme och försvara alla
värnlösa. Öppna din mun och döm rättfärdigt, skaffa
den betryckte och värnlöse rätt.”**

(Ords 31:8-9)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRSTA TRÄFFEN

- **Vad är människohandel?**
- **Vilka drabbas av människohandel och Varför?**
- **Vilken roll spelar jag i människohandeln?**
- **Vad gör EFK?**
- **Krits berättelse**
- **Reflektion utifrån bibeltexter**
- **Samtalsfrågor**
- **Vad kan jag göra?**

ANDRA TRÄFFEN

- **Hur går människohandeln till?**
- **Vad gör EFK?**
- **Husseins berättelse**
- **Reflektion utifrån bibeltexter**
- **Samtalsfrågor**
- **Vad kan jag göra?**

TREDJE TRÄFFEN

- **Hur ser människohandeln ut i Europa ?**
- **Vad gör EFK?**
- **Hur ser människohandeln ut i Mellanöstern?**
- **Vad gör EFK?**
- **Cathys berättelse**
- **Reflektion utifrån bibeltexter**
- **Samtalsfrågor**
- **Vad kan jag göra?**

Avslutning

Material

Referenslista

Vad är människohandel?

Människohandel kallas ofta för vår tids slaveri och den drabbar människor över hela världen. Det är den snabbast växande kriminella verksamheten i världen och den tredje största illegala marknaden efter drog- och vapenhandeln. Människohandel är helt krasst handel med människor och det är en lukrativ verksamhet som genererar stor ekonomisk vinning eftersom människor kan säljas flera gånger. Den vanligaste formen av människohandel är tvångsarbete inom fiskeindustrin, klädindustrin eller på matfabriker, men även arbete som hemhjälp och inom sexindustrin. Tiggeri, organhandel, barnsoldater och tvångsgiftermål är också en stor del av människohandeln. Man räknar med att över 40 miljoner människor lever som slavar i dag. Två tredjedelar av dessa finns i Asien där EFK arbetar. Människohandel är ett globalt problem med en världsomspännande brottslighet som infiltrerar såväl företag som beslutsfattare och som därför är svårt att kartlägga och lagföra. Vissa länder fungerar som ursprungsländer för människohandel medan andra länder är transitländer eller destinationsländer. Vår efterfrågan av billiga varor är en av drivkrafterna som gör att många av offren överförs från land till stad eller från utvecklingsländer till länder med behov av billig arbetskraft till sina industrier. Barn är särskilt attraktiva som billig arbetskraft eftersom de är lätta att kontrollera, arbetar hårt och är lydiga. Offren för människohandel hamnar ofta i parallellsambanden där de är dolda för samhällets insyn och lever helt utan rättsligt skydd och möjlighet att ta sig ur slavhandeln.

Se gärna denna film om Människohandel som en introduktion: Film 1 på www.efk.se/tmmfilmer

Människohandel kallas ofta Trafficking i Sverige.

Människohandel definieras av FN som att genom olika former av tvång, vilseledande, hot eller genom användning av våld använda sin maktposition eller någons utsatthet för att rekrytera, transportera, överföra eller inhysa en person i syfte att han eller hon ska exploateras för tvångsarbete, sexuella ändamål, avlägsnande av organ eller krigstjänst. När det gäller människohandel av barn räknas alla former av exploateringssyfte som trafficking oavsett om våld används eller ej. (fritt efter FN:s Palermo-protokoll.)

Vilka drabbas av människohandel och varför?

Män, kvinnor och barn blir alla offer för människohandel och orsakerna är många och hänger ofta samman. UNICEF¹ betonar fattigdom som grundorsaken för människohandel med barn medan ECPAT² som arbetar mot sexuell människohandel pekar på efterfrågan som den huvudsakliga drivkraften bakom handeln med människor. Det alla är överens om är att allt det som gör människor sårbara kan bidra till att man blir ett offer för människohandel. Fattigdom, arbetslöshet, bristande skolgång, politisk oro och naturkatastrofer är några exempel.

Det finns en tydlig koppling mellan diskriminering och människohandel. Människor från minoriteter utan rättigheter, papperslösa immigranter eller människor med funktionsnedsättning löper större risk att utnyttjas. Utbildningsnivån spelar också stor roll och för ofta med sig både låg självkänsla och bristande kunskaper om vilka mänskliga rättigheter man har.

Minoritetsbefolkningen Lahu bor i bergsbyar i norra Thailand och är ett exempel på en särskilt utsatt grupp i samhället. Genom att tvingas ner på låglandet när regeringen gjort marken till nationalparker och reservat har de förlorat sin naturliga försörjning genom jakt, fiske och att leva på vad naturen ger. Många söker sig in till städerna eller skickar sina barn för att få en extrainkomst till familjen. Där blir de lätta offer för människohandlare som utnyttjar deras utsatthet och använder dem som arbetskraft, främst på barer och massageinstitut där de tvingas utföra sexuella tjänster. Efterfrågan av sexuella tjänster men också bristande jämlikhet och synen på kvinnan som objekt bidrar till att sexhandeln fortsätter växa. Hur ett land är uppbyggt spelar också stor roll i kampen mot människohandeln, speciellt hur lagarna efterlevs och om ett land har stor korruption eller ej. I Thailand finns tydliga lagar mot prostitution och sexköp, men korruptionen är utbredd bland polis och myndighetspersoner och därför kan verksamheten fortgå relativt öppet. Det är också svårt att få till fällande domar mot människohandlare eftersom flera instanser i samhället kan vara involverade i nätverket som är ekonomiskt gynnsamt för alla parter och därför finns det ingen som förespråkar offren trots att de har lagen på sin sida.

“... Hon fick anställning som servitris på en restaurang. Sedan tvingades hon att erbjuda sexuella tjänster till kunderna. Sedan blev hon arresterad.”³

En bidragande orsak till att människohandel kan fortgå är våra attityder och bottnar i att vi grupperar människor i ett Vi och ett Dem. Alla former av rasism skapar ett utrymme för människohandel eftersom vi lättare kan avhumanisera dem som vi inte anser förtjänar samma rättigheter som vi. Därmed blir kvinnor objekt i sexhandeln och fräntas rätten till sin egen kropp och fabriksarbetaren eller hembiträdet tillåts arbeta utan lön och under svåra förhållanden. Barn tillåts inte vara barn utan förväntas arbeta på samma villkor som vuxna eller används för att strida i frontlinjen eller tillfredsställa någons sexuella behov.⁴

1 UNICEF Sverige, (2018). Vissa barn arbetar 14 timmar om dagen <https://unicef.se/fakta/barnarbete>

2 ECPAT Sverige. (2018). Varför finns barnsexhandel? <https://www.ecpat.se/vad-ar-barnsexhandel/varfor-finns-barnsexhandel>

3 Citat från en polis i Chiang Mai Thailand. I Olivius. E. (2018) Beyond Awareness- Learning from local experiences to move forward in fighting Human Trafficking. Interact Asia. Chiang Mai Thailand

4 Vad är Människohandel? <https://manniskohandel.se/plattformen-civila-sverige-mot-manniskohandel/vad-ar-manniskohandel/>

Global Report on Trafficking in Persons. https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2016_Global_Report_on_Trafficking_in_Persons.pdf

Vilken roll spelar jag i människohandeln?

Precis som i alla ekonomiska system styrs människohandeln av tillgång och efterfrågan. Asien är en viktig region inom den globala handeln, inte minst vad gäller billig arbetskraft. Det för med sig att många människor utnyttjas och tvingas arbeta under oacceptabla omständigheter. Så länge det finns en efterfrågan på billiga varor kommer slavhandeln att fortsätta och här är vi alla medskyldiga fast vi ofta är omedvetna om det. Blusen eller skjortan jag köper är troligen gjord av bomull som plockats av barn i Uzbekistan som tvingas ut på fälten istället för att gå i skolan. Den är sydd på fabriker i Indien eller Bangladesh där människor får arbeta för svältlöner. Mineralerna i våra mobiltelefoner kommer från gruvor i exempelvis Kongo där barn tvingas arbeta från soluppgång till solnedgång. Kaffet vi dricker dagligen och chokladbiten vi stoppar i munnen kommer från råvaruindustrin där män och kvinnor arbetar under slavliknande förhållanden på plantagen. I Thailand och Peru förekommer en stor illegal fiskeindustri där fisk mals ner till fiskfoder som används för att föda upp den lax och de räkor som ofta återfinns på svenska restauranger. En fiskeindustri där arbetarna vittnar om tvångsarbete, uteblivna löner och misshandel.

I en globaliserad värld bidrar vi alla indirekt till människohandeln genom vår konsumtion av varor. Men det finns även en ökad efterfrågan av porr globalt och Sverige är inget undantag. Resultatet i en omfattande forskningsstudie från Uppsala Universitet⁵ visar att debutåldern för porrtittande hos barn är 12 år. Studien visar att 96 % av alla pojkar och 54 % av alla flickor tittat på porr vid 16 års ålder. Porren påverkar och skapar ett behov hos den som tittar vilket bidrar till en ökad efterfrågan av sexuella tjänster. Inom pornografin utsätts många för sexuell exploatering. Till exempel filmas kvinnor och barn inom människohandeln medan de utsätts för sexuella övergrepp.

Foto: EFK

Vad gör EFK?

I Asien, Europa och Mellanöstern arbetar vi i EFK för att förhindra människohandeln innan den sker och för att ge människor verktyg att kunna skydda sig själva och andra från exploatering. Tillsammans med våra samarbetspartners arbetar vi både med tillgång och efterfrågan för att förhindra människohandel. Målet är att stödja våra partnerorganisationer att nå ut till dem som är sårbara för människohandeln så att de kan göra anspråk på sina rättigheter. Det innebär att skapa medvetenhet om risker kopplade till människohandel, arbeta för jämlikhet, utbildning och förbättra levnadsstandarderna för de fattigaste familjerna. Vi stödjer även partners att ställa krav på makthavare och myndigheter.

Thailand är ett av destinationsländerna för sexhandeln. Tillsammans med organisationen Urban Light i Chiang Mai arbetar EFK med upplysningskampanjer om den mörka människohandeln som gömmer sig bakom barer, shower och massageställen dit turister söker sig. Urban Light föreläser för gruppresor som kommer till Thailand, för att förebygga sexköp under resan samt arbetar förebyggande genom att utbilda hotellpersonal och tuk-tukförare i hur man ska agera vid misstanke om människohandel.

TIPS!

Läs en artikel om mineralerbrytningen i Kongo
www.metro.se/artikel/metaller-i-din-mobil-ett-vapen-i-kriget-xr

Se gärna denna film om fiskeindustrin: Film 2 på
www.efk.se/tmmfilmer

5 Matteo.M. (2014). Use of Pornography and its Associations with Sexual Experiences, Lifestyles and Health among Adolescents <http://uu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A696130&dsid=7669>

6 Miles.G & Foster Crawford.C. (2014). Stopping the traffick- a Christian response to Sexual Exploitation and trafficking. WIPF & STOCK. Oxford. Oregon

Krits berättelse

Krit håller till nära Mc Donalds de flesta dagar i veckan där han putsar på sin gröna tuk-tuk och väntar på kunder. Genom att köra runt på turister i sin bullriga cykel-taxi i norra delen av staden tjänar han ungefär 3000 Baht per dag (750 SEK). För fem år sedan när Krit var 16 år gammal såg hans liv helt annorlunda ut. Hans kunder var västerländska turister precis som nu, men då kom de för att köpa sex av honom på de intilliggande barerna och massageställen där han jobbade. Krit är ett av offren för sexhandeln på Red light district i Chiang Mai där han tvingades följa med män som utnyttjade honom och utsatte honom för våld och övergrepp. Det var ett destruktivt liv som till slut gjorde att allting brast för honom. Han blev inlagd på sjukhus med HIV och var bara en hårsman från döden. Men han återhämtade sig som genom ett under och fick hjälp att starta upp sin egen tuk-tuk rörelse.

“Jag känner att jag kan styra mitt eget liv nu när jag inte behöver barkundernas pengar längre. Det ger mig en känsla av självständighet. Jag har fått en helt ny inriktning på mitt liv, att arbeta hårt och ta hand om mig själv. Jag har tur som lever, säger Krit med allvarlig blick.”

Nu hjälper Krit andra tonårspojkar som alla är offer för sexhandeln genom att ge dem möjlighet att lära sig köra tuk-tuk. Han berättar engagerat om hur han tar med dem till en stor parkeringsplats där de får lära sig växla och backa. Pojkarna får också träna på engelska och lära sig hur man läser kartor. Stoltheten lyser fram när han berättar och jag blir varm i hjärtat. Thailand är ett attraktivt mål för sexturister från hela världen och med det följer även sexuella övergrepp på barn mot betalning, men tack vare organisationer som Urban Light som EFK samarbetar med är förändring möjlig. Det är Krit ett levande exempel på.

Reflektion utifrån bibeltexter

Mänskliga rättigheter är inte något självklart. Jag skulle tro att begreppet har varit okänt i större delen av mänsklighetens historia och det är också idag ett okänt begrepp för många människor i världen. Samhällsklasser har funnits bland oss under lång tid, kanske redan på stenåldern. Det finns arkeologiska tecken på att när vi människor blev bofasta jordbrukare fanns det slavar eftersom några ansåg sig ha rätt att äga en annan persons kropp och arbetskraft, att bestämma över dennes liv. Även i bibeln anses det som en självklarhet att samhället består av fria och ofria människor. Mänskliga rättigheter tillhörde några och var fräntaget andra.

Varken Jesus eller Paulus talar mot samhällssystemet med fria och slavar. Paulus sätter dock upp som ideal för de kristna att man inte ska dela upp varandra i grupper, man ska inte se på varandra som jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna. Kanske var det denna kristna syn som påverkade synen på människors värde och rättigheter i omvärlden, först i romarriket och sedan vidare till andra delar av världen.

Jesus förvånade ofta sin omgivning genom att tänka annorlunda. Vid ett tillfälle sa han: ”Vem är min mor och mina bröder? Den som gör Guds vilja är min bror och syster och mor.” (*Matt. 12:46-50*). En annan gång sa han till dem som vill köra bort barnen: ”Låt barnen vara, och hindra dem inte från att komma hit till mig! Himmelriket tillhör sådana som de.” (*Lukas 18:16-17*). När han förde ett samtal vid Sykars brunn blev lärjungarna förvånade över att han talade med en kvinna. Jesus såg inte kvinnan som ett objekt utan han förde ett djupgående samtal med henne. (*Joh.4:1-29*)

Jesus kan vara ett föredöme för oss att inte rangordna varandra eller dela upp varandra i grupper. Den kristna kyrkan har många gånger haft Jesus som ideal i sin människosyn och denna syn har också färgat av sig på samhället runt omkring. Rangordning och orättvisor har dock många gånger fått råda i kyrkan genom tiderna. Ofrihet, slaveri och förtryck har det funnits gott om.

Mänskliga rättigheter är inte något självklart. Det är något man måste bestämma sig för och hålla fast vid. FN antog 1948 förklaringen om de mänskliga rättigheterna därför att vi har visat oss kapabla till så många grymheter. Rättigheterna är ingen självklarhet, de är något man bestämmer sig för att tro på och leva efter.

Människohandel känns som något som är långt borta från mig och det samhälle jag lever i. Jag vet att det finns, men jag ser det inte och då inbillar jag mig att det inte finns. Problemet verkar så stort och de som sysslar med handeln verkar så hänsynslösa och mäktiga att jag inte förstår hur jag ska kunna göra något. Ändå tror jag att jag genom att ha Jesus som föredöme och alltid tro på mänskliga rättigheter kan påverka världen runt omkring.

Samtalsfrågor

- Vilka tankar och reflektioner har du efter första träffen?
- Pratar vi utifrån ett Vi och ett Dem och vilka konsekvenser får det i så fall för vårt samhälle och för världen?
- Måste man bestämma sig för att hålla fast vid tron på mänskliga rättigheter och i så fall varför?
- Kan jag påverka världen genom min inställning och mina val?

Vad kan jag göra?

- Hur många slavar arbetar för dig? En utmanande fråga, men alla vi konsumenter bidrar ofta helt omedvetet till människohandeln genom de produkter och tjänster vi köper.
- Gå in på www.slaveryfootprint.org och se vilket avtryck din livsstil och konsumtion gör. Utmana dig själv, är det något du kan förändra?
- Se kortfilmen från EFKs arbete mot människohandeln i Asien på: www.vimeo.com/148303040
- Se också kortfilmen från Urban Lights påverkansarbete mot människohandel i Chiang Mai i Thailand på: www.vimeo.com/252498902

Be för alla som hamnat i människohandel och för deras förövare som ibland också är offer för tex. fattigdom och skuldindrivning vilket tvingar dem in i människohandeln.

AVSLUTNING

Vad tar du med dig från den här samlingen?

Ta upp frågor som kommit upp. Be tillsammans och överlämna varandra och det ni samtalat om i Guds händer.

ANDRA TRÄFFEN

Foto: EFK

Se gärna denna film om "Traffickingkedjan" som en introduktion: Film 3 på: www.efk.se/tmmfilmer

Hur går människohandeln till?

Tvärtemot vad vi ofta tror tvingas inte människor in i människohandel enbart genom yttre hot och våld utan det sker ofta successivt med subtila påtryckningsmetoder eller genom att skapa en beroendeställning. Ny forskning⁷ visar att offer och människohandlare ofta kommer från samma plats, pratar samma språk eller har samma etniska bakgrund. Somliga har till och med familj och släktband. Människohandel börjar ofta med en dröm om ett bättre liv och den starka längtan gör att man inte ser riskerna. Många luras in av rekryteringsföretag som utlovar arbete med möjligheten till en god inkomst. En ökad försörjningsbörda, en obetald skuld eller ett dödsfall i familjen kan göra att människor lockas att söka dessa tjänster. Rekryteraren säljer i sin tur vidare personen till en människohandlare som sedan utnyttjar offret. Offret hamnar i skuld till människohandlaren och tvingas arbeta av skulden. Den sökande behöver ibland också betala in en summa för att bli accepterad för tjänsten eller förväntas betala sin egen flygbiljett. Många av de drabbade saknar uppehållstillstånd och vistas alltså illegalt i landet vilket arbetsgivaren utnyttjar som påtryckningsmedel. Arbetsgivaren betalar för mat, kläder och boende samt drar av skulden till rekryteraren på den lilla lönen man har och i övrigt går all vinst till arbetsgivaren. Till slut har skulden växt så mycket att man inte har en chans att komma därifrån. Många tillåts skicka hem en liten summa av sin förtjänst, vilket är tillräckligt för att familjen ska överleva och så är man fast i ett beroende.

Många fattiga föräldrar uppmuntrar sina barn att söka lyckan i något grannland med tron på att det ska ta dem alla ur fattigdomen och ge dem en bättre framtid. Föräldrarna lyssnar till framgångsberättelser om familjer som fått det bättre och lyssnar inte på risker eller berättelser om barn som hamnat i slavarbete i tron att det händer bara andra, inte dem. Eftersom barnen förväntas lyda sina föräldrar och bidra till försörjningen blir de lätta offer för människohandlare. Barn får löfte om andra jobb men tvingas ofta jobba som sexslavar. Hallicken tvingar sina offer att genomföra sexuella handlingar mot betalning men där den mesta förtjänsten hamnar i hallickens ficka. Resterande skickar man ofta hem till sina familjer. I början utsätts offren för våld för att skrämmas till lydnad, men lika ofta använder man psykiska påtryckningar som hot om att berätta för familjen om deras arbete som sexarbetare vilket upplevs som en stor skam. Om man kommit till ett nytt land fråntas man sitt pass och där flyttar hallicken ofta runt sina offer. Eftersom de flesta inte kan språket vet de snart inte var de befinner sig eller om det finns någon hjälp att komma därifrån.

Flickorna hamnar ofta som hemhjälp hos välbeställda familjer där de får jobba hårt under slavliknande förhållanden och utsätts ofta även för sexuella övergrepp. Det förekommer också att fattiga föräldrar säljer sina barn, antingen medvetet för att klara av att försörja resten av familjen eller indirekt genom att låta dem ströva omkring på gatorna och tigga.

En 16-årig flicka i Nepal⁸ svarade på ett telefonsamtal som hon trodde kom från sin släkting. Det var en för henne helt okänd man som svarade, men han lyckades charma henne och efter ett flertal samtal fick hon förtroende för honom. Mannen lockade flickan med arbetsmöjligheter i Indien och eftersom hon kom från fattiga förhållanden kunde hon inte motstå erbjudandet. Under ett besök hos sin syster i Kathmandu följde hon med mannen till Indien där hon såldes till en fabrik som slavarbetare.

En ensamstående kvinna i 30-års åldern var desperat nog att gå med på transplantation av sin lever för att försörja sina barn och ge dem möjlighet att gå i skolan. Rekryteraren övertalade henne att ta med sin äldsta dotter som stöd efter operationen. De övriga barnen lämnade hon hos sina släktingar. I Indien såldes båda till en människohandlare. Dottern räddades från bordellen, men mamman är spärlost borta.

⁷ Olivius. E. (2018). Beyond Awareness- Learning from local experiences to move forward in fighting Human Trafficking. Interact Asia. Chiang Mai Thailand
United Nations Office for Drugs and Crime. (2016). Global Report on Trafficking in Persons

⁸ Maharjan.K & Thapa.M.K. (2017). Causes,Processes and Vulnerability of Sexual Trafficking in Nepal.UMN. Interact Asia. Kathmandu. Nepal

Vad gör EFK?

För att skapa en hållbar förändring arbetar vi i EFK med förebyggande åtgärder genom att ge människor kunskap om sina rättigheter och verktyg att kunna påverka makthavare i samhället. Bangladesh är ett av de länder i världen med högst antal barnåktenskap vilket är en del av den människohandel som barn utsätts för. Flickor ses som en börda för familjen och endast genom att bidra till sin familjs försörjning får de ett värde. Tillsammans med World Concern Bangladesh arbetar EFK i ett projekt för att förebygga barnåktenskap och främja barns rätt att gå i skola. Ett annat exempel på det förebyggande arbetet är så kallade Watch teams i Kambodja. Det är en grupp på ca tio personer som utbildas i de olika byarna i hur de kan identifiera människohandel och vart de ska vända sig för att få hjälp och stöd. Dessa personer är nyckelpersoner i samhället och blir en viktig del i att motverka att människor från landsbygden utsätts för människohandel. Liknande grupper finns även i Nepal.

Aimane är 17 år och bor i Nepal nära gränsen till Indien. Hennes dröm är att bli socialarbetare. När EFKs partnerorganisation först kom till hennes by för att bygga upp och utbilda en ungdomsgrupp som ville vara med och arbeta mot människohandel, så erbjöd Aimane sig genast att bli gruppens sekreterare. Nu arbetar gruppen självständigt och håller i träningar och olika evenemang som gatuteater för att nå ut till andra med sitt budskap. Aimane har fått självförtroende och är stolt över att kunna bidra med sin kunskap genom att jobba förebyggande mot människohandel i sin by.

Foto: Duangphorn Wiriya

Husseins berättelse

Hussein var bara en tonåring när han upplevde flyktinglägren i Thailands djungel för första gången. Läger som var inhägnade med taggtråd och bevakades av brutala människohandlare som höll de statslösa Rohingyas i skräck genom våld och övergrepp. Dessa läger där hundratals människor hölls som gisslan innebar en stor inkomstkälla för människohandlarna med kontakter ända upp i regeringen.

“Vi tvingades dricka vattnet där avloppsvattnet rann ut och vi fick nästan ingen mat. Jag såg många människor dö.”

Rösten bryts när Hussein berättar om hur bilderna i hans huvud spelas upp om och om igen med alla grymheter han upplevt.

“Efter ett tag tvingade de mig att ringa mina föräldrar och be om pengar. Först vägrade jag men då slog de mig så att jag förlorade medvetandet.”

När Husseins föräldrar inte kunde betala den begärda lösensumman skickades Hussein tillsammans med andra pojkar och unga män med en lastbil till Sonkhla, en hamnstad i södra Thailand. De reste på natten med beväpnade polismän som sa att de räddat dem från människohandlarna i lägret. Hoppet tändes men alla var rädda för ingen visste vart de var på väg. Väl framme i hamnen berättade polismännen att de köpt Hussein dyrt och nu måste han betala av sin skuld. För 30 000 Baht (ca 7500 SEK) såldes han igen till en kapten på en fiskebåt och då Hussein gick över landgången var det sista gången på fyra år han hade fast mark under fötterna.

Livet ombord på båten var hårt med långa arbetsdagar och tungt arbete. Hussein sov tillsammans med de andra under däck, men det var så trångt att han inte kunde röra sig. De fick inte tillräckligt att äta och om någon blev sjuk eller för svag att arbeta slängdes han i havet.

“Min bästa vän Ahmed arbetade inte tillräckligt hårt en dag för han var så trött och svag. De slog honom så mycket att han dog av sina skador några dagar senare.”

Husseins röst försvinner i en snyftning. Han är en av de män som räddats, men minnena jagar honom och sårerna är djupa. Hussein är bara en av de tusentals unga män som utnyttjats i den illegala fiskeindustrin i Thailand sedan 90-talet. En industri som uppmärksammats internationellt på senare år, vilket lett till påtryckningar på regeringen att göra utrensningar av illegal verksamhet samt krav på registrering av alla fiskebåtar. Men så länge efterfrågan på billig fisk och skaldjur till våra restauranger och stormarknader styr marknaden kommer unga män som Hussein att tvingas till slavarbete.⁹

9 Fritt översatt efter en autentisk berättelse i The Guardian. Sold from a jungle camp to Thailand's fishing industry <https://www.theguardian.com/global-development/2015/jul/20/sold-from-jungle-camp-thailand-fishing-industry-trafficking>

Foto: EFK

Reflektion utifrån bibeltexter

Mitt under rusningstrafiken ser jag hur byggnadsarbetarna fyller lastbil efter lastbil och åker i karavan ut ur staden till de inhägnade läger där företaget låtit bygga enkla bostäder åt de arbetare som kommit från Indien och Bangladesh för att arbeta. Här släpps de av sex dagar i veckan efter sin långa arbetsdag i brännande sol och här hämtas de upp varje morgon för att fortsätta bygga på stadens magnifika byggnader som lockar turister världen över. För svältlöner arbetar dessa människor i flera år för att skapa ett bättre liv åt sina familjer i hemlandet. Det är april 2018 och jag funderar över Vad är ett människovärde?

När jag öppnar min bibel och läser Skapelseberättelsen (1 Mos 1-2) påminns jag om att Gud är skaparen och livgivaren av allt men han låter också människan få en särställning i skapelsen. Som skapad till Guds egen avbild får människan uppgiften att ta ansvar för den övriga skapelsen. Detta är ett förtroende som varje människa får från Gud, oavsett vem man är. Redan från början väljer Gud att inte göra någon skillnad på människor. Han har samma förtroende för alla och alla har sitt värde i att de är skapade av Gud själv.

Detta återfinns jag i I FN:s deklaration om mänskliga rättigheter som lyder:

Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete och bör handla gentemot varandra i en anda av gemenskap. (Artikel 1) samt

Ingen får hållas i slaveri eller trälldom; slaveri och slavbandel i alla dess former skall vara förbjudna. (Artikel 4)

Gud ser varje människa som unik och oändligt älskad. Psaltaren 139: 13-18 beskriver hur vi är sedda redan i moderlivet och inneslutna av Guds höga tankar om oss. Jesus personifierade dessa tankar under sin korta vandring på jorden då han gång på gång bekräftade varje människas unika värde genom att möta deras blick, röra vid deras kroppar och ge dem tid och uppmärksamhet. Han åt och drack med dem som levde i samhällets utkant och han visade sina lärjungar att efterföljelsen innebär att tjäna, inte att trycka ned eller manipulera.

Alla människor är lika mycket värda! Ett budskap som kan upplevas som slitet och uttjat, som ett par väl ingångna skor som vi bekvämt går omkring i. Samtidigt en sanning som jag värderar högt, mitt värde sitter inte i vad jag presterar eller vilka förutsättningar jag har för mitt liv utan kommer av att jag är skapad och älskad av Gud. Men när jag möter byggnadsarbetarna med trötta ögon och slitna kroppar måste jag ställa mig frågan. Vad är en människa värd i dag? I vårt eget land och utöver vår värld? Det innebär att jag inte kan gömma mig bakom min individuella lycka. Vi lever för varandras skull och har som förvaltare uppdraget att tillsammans värna om alla människors rättigheter och lika värde. I Psaltaren 82: 3-4 står det:

Ge de svaga och faderlösa deras rätt, låt de hjälplösa och fattiga få rättvisa, rädda de arma och svaga, befria dem ur de ondas våld.

Som kristna kan vi inte blunda för det faktum att en stor del av världens befolkning saknar grundläggande rättigheter. Att människor hålls som slavar i fabriker, på fiskebåtar och i bordeller där människovärdet trampas i smutsen varje dag. Att människovärdet minimeras till att bli ett handelsobjekt eller en siffra när pengar får styra. Det är lätt att känna maktlösheten komma smygande, men vi är inte utlämnade till oss själva. När vi står upp för en medmänniska som inte själv orkar föra sin kamp då finns Gud vid vår sida.

Samtalsfrågor

- Vilka tankar och reflektioner har du efter andra träffen?
- Vad betyder Människovärdet för dig?
- Hur gör man för att inte känslan av vrede och förtvivlan över människohandeln ska övergå i känslan av maktlöshet?
- Vad kan vi bidra med för att ge människor den värdighet som är Guds tanke?

Foto: Raquel Martínez

Läs mer på:

www.fairtrade.se/lara-mig-mer/om-fairtrade/vad-ar-fairtrade/

Ett praktiskt exempel på hur du kan ställa frågor om varskorna du vill köpa

www.fairaction.se/nyheter/tre-fragor-att-stalla-nar-du-handlar-varskor-2/

Vad kan jag göra?

Bli en medveten konsument!

Tänk efter innan du handlar. Behöver jag det här? Om jag köper den här varan hur påverkar det andra människor? Ett tips är att ifrågasätta alltför billiga produkter och välja rättvisemärkt där det är möjligt. Du kan också efterfråga rättvisemärkta produkter om de inte finns i din lokala butik och ställa krav på butiken att kontrollera så att människohandel inte förekommer i produktionen av deras produkter. Detta gäller särskilt våra kläder. Fråga varifrån fisken och räkorna kommer när du äter på restaurang. Genom att ställa frågor och visa att vi som konsumenter bryr oss sätter vi press på våra Handelskedjor. Tillsammans är vi starka eftersom vi med våra val kan styra konsumtionen.

Rättvisemärkt - Fairtrade

är en internationellt erkänd produktmärkning med fastställda kriterier som ger mig som konsument garanti för att:

- De som odlar och producerar får förbättrade ekonomiska villkor
- Barnarbete och diskriminering motverkas
- Demokrati och organisationsrätten främjas
- Lokalsamhället utvecklas socialt och ekonomiskt
- Miljöhänsyn och ekologisk produktion främjas

Läs mer på svenska Fairtrades sida: www.fairtrade.se

Läs mer om World Fair Trade Organisation

• Lär dig mer om människohandel genom att läsa litteratur eller ta del av filmklipp och/ eller Internetsidor föreslagna i detta material.

• Be för regeringar och beslutsfattare som böjt sig för korruption och maktmissbruk. Be att de ska ta sitt ansvar och implementera landets lagar och rättssystem som är till för att skydda och ge rättvisa åt de människor som drabbas av människohandel.

Avslutning

Vad tar du med dig från den här samlingen?

Ta upp frågor som kommit upp. Be tillsammans och överlämna varandra och det ni samtalat om i Guds händer.

TREDJE TRÄFFEN

Hur ser människohandeln ut i Europa ?

Människohandel är förbjudet i alla europeiska länder och det är också straffbart att medverka till att en människa utsätts för människohandel. I Sverige kan människohandel¹⁰ ge från två år upp till tio års fängelse.

De stora flyktingströmmarna genom Europa under de senaste åren har gett upphov till en ny grupp av sårbara människor som människohandlare inte varit sena att dra fördel av. De flesta som tagit sig till Sverige med hoppet om ett bättre liv har kommit in med hjälp av flyktingsmugglare. I vissa fall är flyktingarna skuldsatta och hamnar därför i människohandel när de ska betala tillbaka till smugglarna. Eftersom de vistas illegalt i landet kan hoten om avvisning göra att de är fast i ett beroende. Även den ökade acceptansen av prostitution i Europa har skapat en marknad för illegala sexarbetare.

Idag upptäcker Migrationsverket allt fler offer av människohandel i Sverige och där det mest handlar om människohandel för sexuella ändamål, men de ser även en ökning av minderåriga. Enligt Migrationsverket har 300 ensamkommande barn¹¹ försvunnit spårlost i Sverige de senaste åren. Vissa upptäcks i samband med snatterier och stöld för någon annans räkning. Länsstyrelsen rapporterar¹² att polis, socialtjänst och frivilligorganisationer allt mer kommer i kontakt med barn som utnyttjas för tvångsarbete, tiggeri, olika brott och sexuella tjänster. Dessa kommer främst från Rumänien och Bulgarien. Fall av människohandel upptäcks i hela landet även på småorter dit kvinnor ofta skjutsas för att utföra sexuella tjänster. Få av människohandelns offer som kommer utanför EU vågar anmäla till polisen eftersom de är rädda för att skickas tillbaka till sina hemländer. Enligt Utlänningslagen¹³ kan den som varit utsatt för människohandel få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd medan rättegången pågår. Däremot räknas det inte som asylskäl i Sverige att vara utsatt för människohandel.

Vad gör EFK?

EFK stödjer fyra insatser i Europa, i Aten i Grekland, i Österrike, på Cypern och ett arbete i Marseille i Frankrike.

I Grekland är prostitution laglig. Det gör att landet används som en ”inskolningsplats” för nya offer, för att sedan skickas vidare till andra länder. Enbart i Aten utsätts tusentals kvinnor och män dagligen för övergrepp i prostitutionen. Här påbörjar EFK nu ett samarbete med organisationen *Nea Zoi*, som arbetar med uppsökande och rehabiliterande verksamhet. De driver bland annat ett litet sömnadsföretag *Threads of Hope* för att hjälpa kvinnor som tagit sig ur prostitutionen till ett nytt liv med egen försörjning. Även i Österrike är prostitution laglig och här utnyttjas tusentals kvinnor och män på Wiens bordeller och gator. EFKs samarbetspartner i Österrike får ekonomiskt stöd för sitt uppsökande arbete som nu pågår i tre av Österrikes större städer. En stor andel av alla som utsätts för människohandel i Europa passerar eller hamnar på Cypern. I Limassol startades arbetet av EFKs medarbetare och omfattar nu två drop in-center, ett stödboende och en second hand-affär. De lokala församlingarna har ett stort engagemang i arbetet och visar att Guds församling har en viktig roll att spela i det uppsökande arbetet såväl som att jobba långsiktigt med att upprätta människor. Frankrike har nyligen förbjudit sexköp, men på stadernas gator pågår ändå sexhandeln relativt öppet. Även i Marseille har EFKs medarbetare hjälpt till att starta upp en uppsökande verksamhet bland stadens prostituerade. Allt arbete som pågår i de olika europeiska städerna bygger på att skapa förtroendefulla relationer och kräver tid och tålmod där varje fri och återupprättad person är en seger!

LITE STATISTIK

2016 beräknades cirka 45,8 miljoner människor över hela världen befinna sig i någon form av modernt slaveri i 167 länder. Två tredjedelar av dessa människor befinner sig i Asien och där flest människor kommer från Indien, Kina, Bangladesh, Pakistan och Uzbekistan. Den gemensamma nämnaren är att alla är produktionsländer som genom billig arbetskraft producerar varor som exporteras och säljs i väst. De länder där modernt slaveri är minst förekommande är länder med hög ekonomisk välfärd, stabilt politiskt styre och få konflikter såsom Luxembour, Irland, Norge, Danmark, Schweiz, Österrike, Sverige och Belgien, USA, Kanada, Australien och Nya Zeeland (Global Slavery Index 2016). Källa: <https://www.globallslaveryindex.org/findings>

10 GRETA (Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings) är benämningen på Europarådets övervakningsmekanism som har i uppdrag att rapportera till Europarådet om hur medlemsländerna uppfyller sina åtaganden i Europarådets konvention om bekämpande av människohandel. <https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/greta>

11 <http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/Sv/manniska-och-samhalle/manskliga-rattigheter/ensamkommande-barn-som-forsvinner/Sidor/default.aspx>

12 Rapport 2014:10, Länsstyrelsen Stockholm, Utsatta EU-medborgare i Sverige. Tillgänglig på: <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/nyheter/2014/Pages/ny-rapport-utsatta-eu-medborgare-isverige.aspx>

13 Utlänningslagen. (2005). https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/utlanningslag-2005716_sfs-2005-716

Hur ser människohandeln ut i Mellanöstern?

Människohandel är ett växande problem i många länder i Mellanöstern, men det förnekas generellt av både myndigheter och människor i allmänhet. På landsbygden och i slummen är det vanligt att unga flickor säljs för äktenskap i så tidig ålder som 11 år. Så kallade sommaräktenskap är vanligt förekommande i vissa områden, det vill säga att flickor och unga kvinnor säljs som fruar till rika män från Gulfstaterna som utnyttjar dem som sommarnöje under några veckor för att sedan skilja sig. Eftersom detta är så skamfullt kan de aldrig återvända till sina familjer utan fortsätter på detta sätt. Det finns flickor som gifts bort 60 gånger innan de fyller 18. Eftersom en oskuld ger ett högre pris "oskuldsooperas" många flickor innan de säljs igen.

Vad gör EFK?

Här samarbetar EFK tillsammans med Middle East Media¹⁴ som arbetar smart och strategiskt i det mycket känsliga område som Mellanöstern är genom att använda sig av media. De gör film och kampanjer på sociala medier som är designade för att bryta ner fördomar och invanda tankemönster, men också förmedla hopp och goda värderingar. I projektet arbetar Middle East Media mot människohandel och barnäktenskap genom att medvetandegöra människor i riskzonen samt organisationer och myndigheter om problemet. Genom att ta fram filmer som berättar om verkliga fall har de lyckats lyfta problemen till riks nivå. Bland annat har de kommit med i regionens motsvarighet till talkshowen "Skavlan". Olika organisationer som arbetar i utsatta områden får träning och verktyg av Middle East Media för att arbeta mot människohandel på olika sätt, bland annat via sociala medier. Dessa organisationer tränar i sin tur människor som är i riskzonen i sina närområden och på så sätt skapas ringar på vattnet. Nyligen samlade Middle East Media parlamentsledamöter och ledare för organisationerna för att tillsammans arbeta fram förslag på hur nuvarande lagstiftning behöver förändras för att människohandeln ska kunna bekämpas effektivt.

Foto: EFK

Cathys berättelse

Cathy växte upp i ett fattigt land i Västindien. Hon blev bortgift som väldigt ung och fick snart två barn men mannen lämnade henne efter ett par år och hon och barnen flyttade in med sin mamma. Det var väldigt svårt att få jobb och familjen levde oerhört fattigt. Så fick Cathy höra talas om en person som hjälpte till att förmedla jobb i Europa. Det skulle visserligen kosta en del med flygbiljett och kontrakt, men familjen kom överens om att pantsätta familjen hus och på så sätt få ihop pengarna till resan. Cathy blev lovad arbete hos ett äldre par i Spanien i sex månader. Det skar i hjärtat när Cathy lämnade sin tvååriga dotter och sexmånaders bebis hos sin mamma, men hon var tacksam för den här chansen till ett bättre liv för sina barn. Tillsammans med flera andra kvinnor reste Cathy till en plats där alla som lovats jobb i Europa skulle samlas. Där fick de lämna ifrån sig sina pass till rekryteraren som skulle ordna visum till Europa. Efter en knapp vecka fick de tillbaka sina pass, men då fanns det inte bara ett visum i passet, deras namn och nationalitet hade också bytts ut. Kvinnorna som aldrig tidigare varit utomlands hade inget val utan var tvungna att tro på rekryterarens förklaringar. Flygresan tog inte kvinnorna till Spanien som utlovats utan Turkiet där Cathy och de andra såldes vidare till ett hotell där de blev inlåsta och tvingade till prostitution. Om de inte ville ställa upp blev de slagna eller så fick de ingen mat.

Efter tre månader gick visumet ut och nu ansågs kvinnorna tillräckligt nedbrutna och medgörliga för att kunna flyttas till andra platser runt om i Europa. Cathy hamnade på Cypern där hon såldes till ett nytt hotell och mer prostitution. En dag lyckades Cathy efter mycket tjat få tillstånd av sina vakter att ringa sin mamma i hemlandet med motiveringen att hon annars skulle oroas och börja söka efter henne. En kvinna som varit utsatt för människohandel själv förstod att allt inte stod rätt till och smuglade till Cathy sitt telefonnummer och sa åt henne att försöka fly. Efter några dagar blev det ett tillfälle och Cathy sprang, fick tag på en taxi och lyckades ta sig till polisen.

Med polisens hjälp blev hon fri, men hon kunde inte lämna Cypern eftersom hon gått med på att dra människohandlaren inför rätta. Cathy fick kontakt med *Wellspring*, en organisation som EFK samarbetar med och som blev ett stort stöd både praktiskt och emotionellt. Cathy som fick ytterligare ett barn under tiden på Cypern behövde mycket tid för att bearbeta och läka. Sakta började hon känna tillit igen då hon möttes med respekt och budskapet om Guds befriande kärlek. När rättegången till slut var över kunde Cathy återvända till sitt hemland och sina barn. Då hade det hunnit gå sex år sedan hon sist kramade om dem för att söka lycka. Det var år av smärta och saknad men Cathy fann styrkan att gå vidare tack vare att hon fick uppleva hur Jesus tog plats i hennes brustna hjärta och gav henne människovärdet tillbaka.

Reflektion utifrån bibeltexter

Hur värderar man egentligen en människa? Som naturresurs blir det faktiskt inte så många kronor. Någon sa att om man utvinner ämnen som kalcium, natrium, kol etc. så blir värdet en sådär 7-8 kr. Men säljer du hela fungerande kroppsdelar blir det helt andra summor. Du kan få många tusenlappar för en fungerande njure eller liknande. Utifrån en kristen livssyn tror vi att värdet ligger i att Gud har skapat alla människor till sin egen avbild. Här brukar vi säga att en människa har ett oändligt värde, vi kan inte sätta en prislapp på någon människa. Att göra våld på någon annan människa, psyksikt eller fysiskt, är alltså att göra våld på Guds egen skapelse som han har deklarerat som god.

Varje dag görs det våld på människor över hela världen. Inte bara genom att vi skadar varandra fysiskt och psykiskt utan också genom att människor säljs som arbetskraft eller som en kropp som tillfälligt ska tillfredställa någon annans behov. Den moderna människohandeln värderar människor utifrån vilken sorts arbete han eller hon kan utföra till ett så lågt pris som möjligt. I dessa sammanhang mäts människans värde utifrån någon annans behov - inte utifrån vem hon är i sig själv!

Som så många av dagens offer i människohandeln kan vi läsa i 1 Mos: 37-50 om hur Josef säljs av sin egen familj. Det är brodern Juda som föreslår att han ska säljas istället för att döda honom och de enas om att det är en bra ide. Ruben planerar i hemlighet att dra upp Josef ur brunnen, men hinner inte rädda sin bror utan får se honom föras bort av en karavan med Islamiter.

När karavanen når Egypten, säljs Josef vidare och köps av en man som heter Potifar. Josef börjar arbeta hemma hos Potifar och hans fru och ganska snart befinner sig Josef i en utsatt och svår situation när frun i huset plötsligt börjar flirta med honom. Genom historien har Josef fått stå som förebild och positivt exempel på någon som motstår en sexuell frestelse. Tänk hur annorlunda situationen kunde ha varit, om Josef hade varit en tonårsflicka och det hade varit Potifar som gjorde närmanden? Liknande situationer uppstår i vårt samhälle idag och vi vet alltför många fall där unga kvinnor utsätts för sexuellt och fysiskt våld av sina arbetsgivare.

Tre gånger i Josefs berättelse finner vi uttrycket "Men Gud var med honom" (1 Mos 39: 2, 21, 23), Dessa upprepningar påminner oss om att oavsett hur fruktansvärt vi behandlas av andra - att bli såld, bli förråd, bli falskt anklagad, bli orättvist fängslad eller glömd så kan Guds närvaro bära oss genom sådana svåra tider. Det anmärkningsvärda med Josef är att han, som det offer han är, inte förlorar sin tro på Gud och att han till sist förlåter sina bröder, upprepade gånger (1 Mos 45: 5-7, 50: 19-21). Ironiskt nog blir Josefs egna ättlingar och släktingar också utnyttjade som slavar i det land där Josef befinner sig. Guds eget folk får under flera generationer göra erfarenheten att vara arbetskraft under våld och utnyttjande av Egyptens härskare.

Josefs val att förlåta sina bröder ger ett budskap om hopp för de som är offer i dagens människohandel. Det finns alltid ett val att lita på Gud och att förlåta dem som har gjort oss illa. Oavsett om man är kristen eller inte vet vi att det ofta är avgörande med förlåtelse för att kunna gå vidare med sitt liv efter en fruktansvärd erfarenhet av förtryck och utsatthet.

I 2 Moseboken ser vi Guds hjärta för de förtryckta: "Jag har sett ... Jag har hört ... Jag är orolig ... så jag har kommit ner för att rädda" (2 Mos 3: 7-8). Guds sätt att rädda var att skicka Mose för att konfrontera Farao med de upprepade orden: "Låt mitt folk gå, så att de kan dyrka mig" (2 Mos 5: 1, 9: 1, 10: 3).

Idag fortsätter Gud att kalla sin kyrka att fullfölja sin plan för att sätta människor fria. Vår primära motivation för engagemang är Guds djupa oro för mänsklighetens olika typer av slaveri och människohandel. Frågan är hur du och jag kan kugga i Guds redan pågående räddningsarbete för de förtryckta och fångna runt om i vår värld?

Samtalsfrågor

- Vilka tankar och reflektioner har du efter tredje träffen?
- Hur tänker du om att människohandeln inte bara finns långt borta utan även i vår närhet?
- Vad utmanar dig i berättelsen om Josef?
- I vilka situationer eller sammanhang kan du höja din röst för dem som lever under förtryck och orättvisor? Vad kan hindra dig från att göra det?

Vad kan jag göra?

- Bli en medveten resenär! Våga fråga och våga ställa krav på ditt resebolag och de hotell du bor på för att undvika att du omedvetet medverkar till utnyttjande av personal eller annan människohandel.

Konkreta tips finns på:
www.schystresande.se/tips

- Ge en gåva till EFKs arbete mot människohandel via Swish till 900 4037 eller bankgiro 900-4037 . Märk din gåva ”Mot människohandel”. Du kan också bli Fadder mot människohandel via Barnhjälpens. Läs mer på: www.barnhjalpen.com/manniskohandel

- Lyft frågorna om Människohandel i din vänskapskrets och församling och samtala om vad ni kan göra för att påverka och förändra. Be tillsammans !

- Aktuella böneämnen från EFKs arbete hittar du på www.efkbon.wordpress.com

swish®

900 4037

Avslutning

Vad tar du med dig från den här samlingen?

Ta upp frågor som kommit upp. Be tillsammans och överlämna varandra och det ni samtalat om i Guds händer.

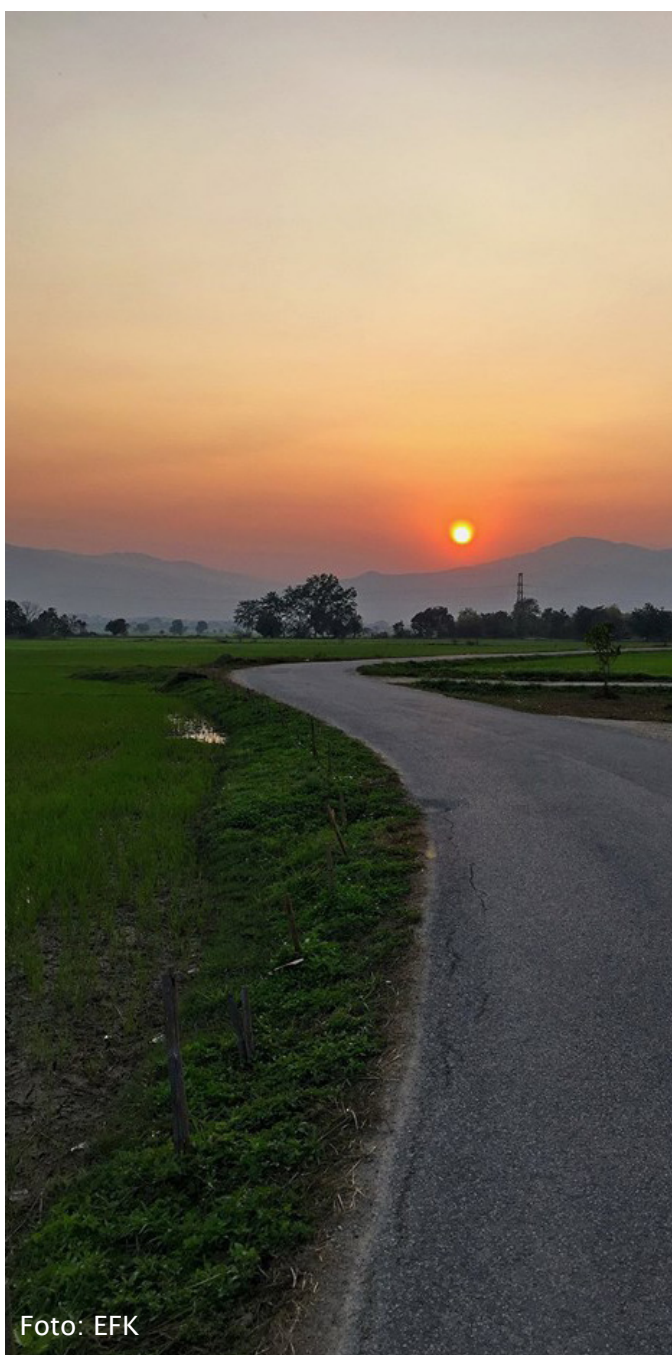

Foto: EFK

Avslutning

Tack för att du tagit del av materialet **Tillsammans Mot Människohandel**. Min förhoppning är att det har varit värdefulla samlingar där du fått nya insikter genom att reflektera och utmanas tillsammans med andra. Att maktlöshet har ersatts av ett spirande hopp eller en stark övertygelse om att förändring är möjlig när vi vandrar tillsammans och i Jesu fotspår. Jag vet inte hur din resa varit under de här träffarna och hur du tänker gå vidare med frågan om människohandel, men jag önskar att du ska kunna använda dina nya kunskaper och insikter och berätta för andra. Att du fått en längtan att be och blivit utmanad att agera genom att värna varje människas unika värde och arbeta mot orättvisor och ondska i den utsträckning du förmår. Inte ensam utan **Tillsammans Mot Människohandel**.

Vi ber tillsammans

Må Gud välsigna oss med tillräckligt hopp för att höja blicken bortom morgondagen och erkänna den värdighet och respekt som tillhör varje människa som genom vår okunskap eller våra fördomar blivit åsidosatt eller ställd utanför.

Må Gud välsigna oss med tillräckligt mod för att möta de utmaningar som tillvarons destruktiva krafter låter komma i vår väg i form av egoism, missbruk och våld. Att vi blir orädda, alla vi som utgör din kyrka och din mänsklighet

Må Gud välsigna oss med tillräcklig tro för att i varje syster och bror känna igen ditt ansikte.

Ur Inklusiva mässan från Costa Rica

Anneli Nilsson, som utarbetat materialet
Tillsammans mot människohandel.

Material - Videos & Filmer

Videos:

En animerad film på engelska som förklarar på ett illustrativt sätt hur människohandel går till.
www.youtube.com/watch?v=DWoHgIoLCPg

En film som tar upp problematiken kring barnhem och turismen i Kambodja.
www.urskola.se/Produkter/203898-Turisterna-och-barnen

Ett urval av filmer på temat människohandel som skildrar det moderna slaveriet.
www.lifegate.com/people/news/films-modern-day-slavery

Freedom Resource International – är ett resurscenter för det globala arbetet mot människohandel som leds av Christa Foster Crawford och Glenn Miles
www.traffickingresourceconnection.wordpress.com/resource/some-prevention-resources/

Kortfilm om EFK:s arbete mot människohandel.
www.vimeo.com/217937702

Missionsvloggen från Chiang Mai i Thailand tar dig med på ett seminarium om ny forskning om människohandel av EFK och våra partners i Asien - *Beyond Awareness*.
www.vimeo.com/271247120

Filmer:

Lilja 4-ever (2002). Berättelsen som gav människohandel ett ansikte i Sverige. Filmen handlar om den unga Lilja från forna Sovjetunionen som förälskar sig i Andrej och följer med honom till Sverige där han arbetar. Producerad av Lukas Moodysson.

Lion (2016). En sann historia om den indiska pojken Saroo som kommer bort från sin storebror och hans väg hem. Efter boken *A long way home* av Saroo Brierly.

The Storm Makers (2014). Aya, en ung kvinna från Kambodja åker till Malaysia för att arbeta som hembiträde. Där får hon arbeta utan lön i två år samtidigt som hon utsätts för övergrepp. En skildring av det moderna slaveriet.

Material - Böcker

Böcker:

14 år till salu- en sann svensk historia av Caroline Engvall (2008).

Berättelsen om hur en helt vanlig svensk tonårstjej hamnar i nätprostitution och vägen tillbaka.

A long way gone- Memoars of a boy Soldier av Ishmael Beah (2008).

En sann berättelse om livet som barnsoldat i Sierra Leone.

God of justice Abraham av George & Nikki A. Toyama- Szeto (2015).

Ett bibelstudiematerial utifrån Jesaja 1:17 Författarna är verksamma inom International Justice Mission.

Läktarvåld i Qatar-ett reportage om fattigdom, fotboll och modernt slavarbete av Ivar Andersen & Jonas Gratzner (2015).

Detta reportage skildrar både den fattigdom som tvingar Sydasienas fattiga befolkning att lämna sina hem och verkligheten i det nya land där de bara är värda summan av sin arbetskraft.

Ojmfärad - Mod att göra det Gud kallar dig till av Christine Caine (2013).

Christine övervann övergrepp, övergivenhet, rädslor och andra utmaningar, för att anta ett äventyrligt uppdrag från Gud. Tillsammans med sin man, Nick, har hon grundat The A21 Campaign, en organisation som arbetar mot människohandel.

Rätt vist – Hur i hela världen ska man leva? av Karin Cedersjö (2007).

Hur relaterar kristen tro till frågor om rättvis handel och jämställdhet, de stora globala frågorna som de små vardagsvalen?

Setting the captives free- The bible and Human trafficking av Marion L.S Carsson (2016).

Skuggans lag - en spanares kamp mot prostitutionen av Simon Häggström (2017).

Sold av Patricia Mc Cormick (2008).

Lakshmi är 13 år när Monsunregnen slår till i hennes hemby i Nepal och familjens grödor förstörs. Hon tvingas söka arbete och säljs till en bordell i Indien.

Stopping the traffick- A Christian Response to Sexual Exploitation and Trafficking av Glen Miles & Christa Foster Crawford (2014).

Stop the traffic- people should, not be bought and sold av Steve Chalke & Cherie Blair (2009).

Berättelser från människor som varit utsatta för Människohandel och som arbetar för att stoppa den.

Visuell drog om barn, unga och nätporr av Maria Ahlin och Ulrika Stigberg (2016).

Maria Ahlin arbetar förebyggande med frågor som rör människohandel för sexuella och andra ändamål genom ungdomsorganisationen Freethem. Ulrika Stigberg är författare och präst, och jobbar med inriktning på samtal i Fryshuset i Stockholm.

Vår tids slaveri, om offer, förövare och samhällets roll av Dominika Borg Jansson (2016).

Ängeln på Malmskillnadsgatan av Elsie Lindqvist & Antima Linjer (2013).

Berättelsen om Elsies förvandlade liv och hennes arbete som volontär i Klara kyrka bland prostituerade på Malmskillnadsgatan.

Referenslista

- Council of Europe. (2018). *Greta - Action against Trafficking in Human Beings*. Hämtad 2018-05-22 från: <https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/greta>
- Diakonia. (2018). *Välsignelse-Ur Inklusiva mässan från Costa Rica*. Hämtad 2018-05-22 från: <https://www.diakonia.se/Engagera/Forsamlingar/aldre-gudstjanstmaterial/mer-material-gudstjanst-o-bon/>
- Evangeliska frikyrkan. (2018). *Mot människohandel*. Hämtad 2018-05-22 från: <http://efk.se/varlden/ett-arbete-i-fyra-fokusomraden/mot-manniskohandel.html>
- Fairtrade Sverige. (2018). *Vad är Fairtrade?* Hämtad 2018-01-24 från: <https://fairtrade.se/lara-mig-mer/om-fairtrade/vad-ar-fairtrade/>
- Länsstyrelsen. (2014). *Utsatta EU-medborgare i Sverige*. Rapport 2014:10 Stockholm. Hämtad 2018-03-28 från: <https://www.nmstverige.se/sites/default/files/Utsatta-EU-medborgare-i-Sverige-web.pdf>
- Länsstyrelsen. (2018). *Ensamkommande barn som försvinner*. Hämtad 2018-03-28 från: <http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/Sv/manniska-och-samhalle/manskliga-rattigheter/ensamkommande-barn-som-forsvinner/Sidor/default.aspx>
- Maharjan.K & Thapa.M.K. (2017). *Causes,Processes and Vulnerability of Sexual Trafficking in Nepal*. UMN. Interact Asia. Kathmandu. Nepal
- Mattebo, M. (2014). *Use of Pornography and its Associations with Sexual Experiences, Lifestyles and Health among Adolescents (PhD dissertation)*. Uppsala. Hämtad 2018-04-25 från: <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:uu:diva-218279>
- Miles.G & Foster Crawford.C. (2014). *Stopping the traffick- a Christian response to Sexual Exploitation and trafficking*. WIPF & STOCK.:Oxford
- Olivius. E. (2018). *Beyond Awareness- Learning from local experiences to move forward in fighting Human Trafficking*. Interact Asia. Chiang Mai Thailand
- Plattformen Civila Sverige mot Människohandel. (2008). *Vad är Människohandel?* Hämtad 2018-03-28 från: <https://manniskohandel.se/plattformen-civila-sverige-mot-manniskohandel/vad-ar-manniskohandel/>
- The Global Slavery Index .(2016). Hämtad 2018-01-24 från: <https://www.globalslaveryindex.org/index/>
- The Guardian. (2015). *Sold from a jungle camp to Thailand's fishing industry*. Hämtad 2018-04-25 från: <https://www.theguardian.com/global-development/2015/jul/20/sold-from-jungle-camp-thailand-fishing-industry-trafficking>
- United Nations Human Rights. (2000). *Palermoprotokoll*. Hämtad 2018-05-30 från: <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/ProtocolTraffickingInPersons.aspx>
- United Nations Office on Drugs and Crime. (2016). *Global Report on Trafficking in Persons*. Hämtad 2018-01-24 från: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2016_Global_Report_on_Trafficking_in_Persons.pdf
- Utlänningslagen. (2005). Hämtad 2018-05-30 från: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/utlanningslag-2005716_sfs-2005-716